

DOSYA/GÖZLEM VE GÖRÜLER

KIŞLADAĞ ALTIN MADENİ VE İNAY KÖYÜ VİCDAN HAREKETİ

Muammer SAKARYALI*

Giriş

Köyümüzün yakınına Altın şirketi gelmeden önce de sıkıntılarımız/sorunlarımız vardı. Bu sorunlarımız gene var.

Ama artık bu sorunlarımızı konuşmuyoruz, konuşamıyoruz. Çünkü altın madeni hepsine tüy dikti. Suyumuz kuruyacak ya da azalacak mı? Kullanılan sodyum siyanürün hidrojen siyanüre dönüşerek atmosfere karışan kısmıyla ne zaman zehirleneceğiz? Nasıl bir felaket yaşayacağız, gibi kaygılarımız her şeyin önüne geçti. Yaşam kaygımız öne geçti. Zira yaşamımız tehdit altında. Sürekli bir kaygı- endişe hali içinde yaşıyoruz.

Kışladağ neresi ?

Uşak vilayetinde, Ulubey ve Eşme ilçelerinin sınırları içinde Kışladağ namıyla anılan bir yer vardır. Kışla, Gümüşkol, Katrancılar, Söğütlü, Karapınar köyleri arasında kalan bir alan burası. Burada toprağın bir tonunda ortalama 1.23 gr altın bulunmaktadır.

Kışladağ'da neler oluyor ?

Kışladağ'da bu altını ulus ötesi bir şirket (Eldoradogold-Tüprag) çıkarmaktadır. Fakat cevheri açık ocaktan çıkarıp, altını siyanür liçi denen yöntemle ayrıştırdığı için, canlı yaşamın anasını

ağlatmaktadır: Binlerce dönüm arazi alt üst edilmektedir. 23.000'e yakın ağaç kesilmiştir. Zaten az olan yeraltı sularımızı altın madeni çekmektedir ve bölgeyi susuzluk sorunu beklemektedir. 17 yıl boyunca 70.000 ton siyanür kullanılacaktır. Ağır metallerle karışık pasa dağları, 60 metre kalınlığında ve içinde bin bir çeşit kimyasalın olduğu bir "bomba" (liç alanında kalan), bir daha geri kazanılamayacak 140 ton altın ve 450 m derinlikte 1000 m genişlikte açık ocak çukurunu bize bırakıp gideceklerdir. Siyanürlü bulamacın pH'sının yoğun yağış nedeniyle belli bir aralıkta tutulamaması sonucunda 28-29 Haziran 2006'da yüzlerce insan Eşme ilçesinde zehirlenmiştir. En son 2007 Temmuzunda İnay'da pek çok insan, tipik siyanür zehirlenmesi olduğu anlaşılan bir olay yaşamıştır.

Devletimiz, hükümetlerimiz fena halde küresel sermaye taraftarı ve neoliberal politika uygulayıcısı olduğu için, altın şirketlerine aşkırtırlar. Bu aşk nedeniyle Valiler, kaymakamlar, muhtarlar, belediye başkanları kraldan fazla kralcıdırlar.

Halk nasıl çevre mücadelesi vermeye başladı?

"Düşman" yanımıza gelene kadar, altın işletmesinin zararı öğrenilene kadar kılını kıpırdatmadı hiç kimse. Bergama köylülerinin direnişini herkes biliyordu. Çok mücadele edip hukuken kazanıldığı ama mahkeme kararlarının uygulanmadığı da biliniyordu. *Bu durum çok ciddi*

*İnay Köyü Vicdan Hareketi Sözcüsü, Eğitimci.

bir umutsuzluk kaynağıydı. Üstelik altıncı şirketin halkla ilişkiler şubesinin başındaki vatandaş da bu durumu iyi kullanıyordu. Bir yandan "altın madeninin yöreye büyük kazançlar sağlayacağını" anlatıyor, öte yandan "işte Bergama'yı görüyorsunuz biz bu işi yukardan bağladık," diyordu. Hatta kendisinin "köy enstitülü bir babanın oğlu olduğunu, bu ülkeyi düşünen bir kişi olduğunu" laf arasında mesaj olarak veriyordu. Madeni "ekmek kapısı görenler"den ve "eski solcu"lardan da yandaş buluyordu. Köy kahvelerinde madeni tartışmak isteyenleri de jandarma toplayıp gidiyordu. Jandarmanın gözaltına aldığı köylüler "toplantı ve gösteri yasasına muhalefetten" cezalandırılmak için yargılanıyordu. Hatta tarihten ve yerinden kaldırılan Ovacık köyünde herkes evini ve tarlalarını şirkete satmış, yalnızca "köyün delisi" olduğu söylenen bir kişi satmamıştı, satmak da istemiyordu. Bir akşam üstü altıncı şirketin halkla ilişkiler müdürü ilçenin en rütbeli komutanıyla geldi Ovacık köyüne. Komutan bir biçimde "ikna etti" köyün delisini. En fazla parayı da o adam almıştı söylendiğine göre. Yani Bergama direnişinden altıncı şirket önemli dersler çıkarmıştı ve öncelikle yöre halkını kazanmak gerektiğini biliyorlar ve onun gereğini yapıyorlardı. Zaten "bizim" valiler, kaymakamlar vb. de yanlarındaydı. Altın madencilerine hayran milletvekilleri de vardı. Onlardan biri -Hasan Özgöbek- madenci şirketin militanı gibi çalışmayı hiç bırakmadı.

İnay'dan önce madene yakın olan Bekişli, Söğütlü, Karapınar köyleri ve Eşme ilçesinden bazı insanlar tepkiliydi. Oldukça kararlı da görünüyorlardı. Bir süre sonra "tepki gösterenlerin önde gelenleri" nin madenden yana olduğunu, madende çalışmaya başladıklarını gördük. Bizi gördüklerinde bir keresinde kendi durumlarını şöyle açıkladılar: "Gücümüz yetmiyor, paramız yetmiyor, aklımız yetmiyor." Aynen böyle demişti şimdi madende çalışan bir ileri gelen. Sonradan anlaşıldı ki, o "kanaat önderi köylüler" madeni ekmek kapısı olarak görüyorlardı ve işe girmek, oradan ekmek yemek için tepki gösteriyorlardı. Çok "kurnazca" bir çevre derneği (!) kurmuşlardı, Eşme'den bir sağlıkçı bayan ve Bekişli köyünden 6 kişi derneğin yönetimini oluşturmuşlardı. Derneğe üye kaydı yapmıyorlardı

ve derneğin yönetim yeri Bekişli köyünde bir yurttaşın eviydi. Derneğin bir paravan olduğu kısa zamanda anlaşılacaktı.

O zamanki Uşak Valisi Ayhan Çevik (sonradan MHP den milletvekili aday adayı oldu ve adaylığı kabul edilmedi) gazetelere verdiği demeçlerle, bu olaylara ışık tutuyordu: "Eşme Kaymakamlığı öncülüğünde Doğal Hayatı Koruma Derneği kurulacak, madenin çalışmaları izlenecek. Uşak ve Uşaklının, Bergama'nın tam aksine bu madene sahip çıkmaları gerekiyor. Madenin hemen faaliyete geçmesini diliyorum." (**Hürriyet Ege, 1999; Radikal, 1999**)

Bugün geriye dönüp bakıldığında Bekişli köyünde kurulan derneğin yöneticilerinin tümünün madende çalıştığını, Eşmeli sağlıkçı bayanın dernek temsilcisi olarak valilikçe kurulan "madeni izleme denetleme komisyonu" içinde olduğunu görmekteyiz.

Hasılı Bergama köylüleri yıllarca yaşamlarına, topraklarına, ürünlerine vb sahip çıkarken Kışladağ Altın Madeni civarındaki köylüler, Eşmeliler, Ulubeyliler; "Aptallığa benzer bir suskunluk" içindeydi. "Tepkili" gibi duranlar ise, madenci şirketin elemanı oldular.

İşte bu sırada İnay köylüleri, "aptallığa oldukça benzeyen bir sessizlik içindeki" hallerinden sıyrılarak bağırma ve "gürültü" yapmaya başladı. "Madeni bir kazanç kapısı gibi algılayan" Eşmeliler'den uyutuldukları söyleyip eylemlere destek verenler oldu. Etkinlikler başta İnay Köyü'nde olmak üzere çevrede yayılmaya başladı. *Kitlesel ve meşru hareket edildiği için güvenlik güçlerinin baskıları aşıldı. Gözaltılar, tutuklamalar, yargılamaları göze aldı insanlar. İkinci bir Bergama köylü hareketi doğdu.* İnay Köylüleri, köyün tüm insanların katılımıyla "insanın, toprağın, suyun, böceğin, çiçeğin... vicdan hareketini" oluşturdu. Paneller, açık hava toplantıları, basın açıklamaları, dayanışma etkinlikleriyle seslerini tüm Türkiye'ye duyurdular. *Simgeleri ellerindeki çanlar ve gıydıkları kefenlerdir. Uluslararası güce sahip (ve yanında yerli resmi ve sivil destekçileri de) olan bir düşmana karşı onur savaşı veriyorlar. 20 civarında dava açtılar.*

İnay köylülerini bölmek için çok uğraştılar. Bergama köylülerinin direnişini karalayan bir kitabı gizlice dağıttılar. Alman Vakıflarının adamı olduğumuzu ima ettiler. En zayıf halkada olan insanları her türlü ahlaksız yöntemi kullanarak etkilemeye çalıştılar. Bir yığın yalanla hareketi karalamaya çalıştılar. Yüzlerce insanın protesto gösterileri için Enerji Bakanınca "üç beş çapulcuya pabuç bırakmayacağız" dendi. Ama her şey herkesin önünde konuşulup tartışıldığı ve kararlar birlikte alındığı, hareketin sözcülerinin hareket üzerinden herhangi bir ikbal beklentisinin olmadığı herkesçe bilindiği için etkili olamadılar. Sonra "iki, üç daha fazla İnay köyü" olmasını engellemeye çalıştılar. "Başka amaçla karşı çıkıyor İnaylılar" dediler, "İnaylılar nemalanmadığı için karşı çıkıyor" dediler. Tabii bir yandan da "İnay'ın 80 kişilik işçi kontenjanı var" haberi göndermeyi ihmal etmediler.

İnaylılar aydın, yaşamı seven, yurtlarından-yaşam alanından memnun olan insanlardır. Tüprağ şirketinin yaşama verdiği zararı biliyorlar, şirketi ve onu kollayanları biliyorlar. Haklı olduklarına inanıyorlar. Mücadele edince kazanılacağını yaşayarak öğrendiler. 12 Eylül rejiminin yarattığı güvensizliği aştılar. Hukuksuzluğu, mahkeme kararlarının uygulanmadığını yaşayarak öğrendiler ve yaşam alanlarına kastedenlerin peşlerini bırakmayacaklar.

Bize "Çapulcu" Dediler

Kışladağ altın madeninin resmi açılışı 11 Temmuz 2006'da oldu. Madenin resmi açılışında Eski uşak milletvekili Hasan Özgöbek ev sahibi gibiydi. Tayfun Talipoğlu da madenin açılışının sunucusuydu. Enerji ve Çevre bakanlarının madeni açacaklarını öğrendik. Madene giden yolun biri (Uşak-Eşme karayolu) İnay'dan geçiyordu. O yolu 2000 tane köylü tuttu ve "Neyi açtığının farkında mısınız?" protestosu yaptı. Zira daha 15 gün önce Eşme ilçesinde 1500 kişi zehirlenme vakası yaşamıştı. Bakan Güler karayolu yerine helikopterle madene indi. Resmi açılış sırasında Bakan Güler; "Zengin madenlerimizin fakir bekçisi olmayacağız, altını son gramına kadar çıkaracağız, üç beş çapulcuya pabuç bırakmayacağız." dedi. Bunun üzerine köylüler İnay

köyü meydanında toplandı, bakanın tavrını değerlendirip ve basına şu açıklamayı yaptı:

Atımın Alını Sakar / Kendi Adını Bana Takar

Enerji Bakanı H.Güler, ne söylediğinin farkında mı diye merak edip Türkçe sözlüğe baktık. "Çapul: yağma, talan" demek. Çapulcu ise, "çapul yoluyla başkasının malını alan, talancı, yağmacı" demek.

Şimdi soruyoruz: İnay köylüleri, çevreciler, 'bizim olana' sahip çıkan ve talan edilmesini istemeyen aydınlar hangi çapulu-yağmayı yapmıştır? Elbette her insan kendi seviyesine ve savunduğu kesimin çıkarlarına uygun sözler söyler. Bu durum çok anlaşılır bir şeydir. Ama gerçekte Kışladağ için 'Bakanımız', "talan-çapul" gerçeğini ağızından kaçırmıştır. Kışladağ'da çok ciddi bir talan ve yalan vardır. Sayın Bakan şunları söylüyor olabilir: Kışladağ'da;

- 20.860 tane ağaç kesilmiştir. Bunun adı talan değil mi?

- Kışladağ'da var olan 270 ton altının 100 tonu çıkarılacak. Geriye kalan 170 tonu zehirli atıkların içine atılacak ve bir daha elde edilemeyecek. Sayın Bakan bu yer altı zenginliğimizin talan edildiğini söylüyor olmasın?

- Bu bölgede zaten kıt olan yer altı sularından 150 milyon ton su çekilecek ve maden için kullanılacak. Ulubey, İnay, Kıranköy vb'nin susuz kalma olasılığı çok yüksek. Sayın Bakan, sularımızın çapulcularca yok edilip susuz kalacağımıza dikkat çekiyor olabilir mi?

- 1 ton altın için 300.000 ton toprak değilip zehirlenerek atılıyor pasa olarak. Kışladağ da 100 ton altın çıkacağına göre, toplam atılacak zehirli toprak 300.000.000 (üçyüz milyon) tondur. Bakan bey bize toprağımızın talan edildiğini söylüyor olmasın?

- Kendi hükümetleri kıymetli madenlerde KDV'yi sıfırladı. Devlet Tüprağ şirketinden hiç KDV almayacak. Bu Tüprağ için çapul anlamına gelir mi? Kışladağ'da 17 yıl boyunca 100 ton altın elde edilirken tam 70.000 ton (yanlış duymadınız, yetmiş bin ton)

siyanür zehiri kullanılacak. Bu 70 bin ton zehirin toprağımızı, suyumuzu, havamızı, otumuzu, sütümüzü, canlılığımızı mahvedeceği biliyor ve ulusötesi şirketlerin dininin imanının para olduğunu, para için yakmayacakları can kalmayacağını söylüyor olmasın Bakanımız?

Tüprag şirketinin, "Bergama'dan çok ders çıkarttık" diyerek köylere, su, yol, beyaz eşya, damızlık koyun, domates; devlet dairelerine kırtasiye, güneş enerjisi aygıtı, özel yemek davetleri, bazı "sivil toplum örgütlerine" başış vb. adı altında "rüşvet" dağıtarak tepkiyi azaltması da bir çeşit çapulculuktur, ahlaksızlıktır, demek istiyor olabilir mi sayın Bakan?

Bakanın söylediklerini ve yukarıdaki soruları İnay'da köylülere sorduk. Bir ihtiyar kadın Bakana yöresel deyimle yanıt verdi: "Atımın alını sakar, kendi adını bana takar."

Çapulun ne olduğunu öğrendik. En veciz yerli deyimle yaşlı ninemizin yanıtını ilgililere ilettik. Duydular mı bilmiyoruz.

Bir Kez Daha Uygulanmayan Danıştay Kararı

Tabii mücadelemiz sonuç verdi. Madenin çalışmaya başlamasından yaklaşık bir yıl sonra 9 Temmuz 2007 tarihinde, Danıştay 6. dairesi yürütmeyi durdurma kararı verince, bütün yetkililere sorduk: "Çapulcu kim?" diye. "Yoksa yüce mahkemenin yargıçları da mı "çapulcu?" diye. Duyan oldu mu sözlerimizi bilmiyoruz. Ama bu soruları İnay köyünde yaptığımız "Siyanürcü Güle Güle" şenliğinde sormuştuk ve basın çok yer verdi.

O şenlikte halkla ve kamuoyuyla şunları da paylaştık:

- Bizim için başka ne demişlerdi: "Vatan haini. Terörist." Bakın bakalım yüzümüze, iyi bakın. Bu yüzlerde vatan haini suratu var mı? Haram yemiş insan suratu var mı? Fakat bize bu sıfatı yakıştıran Vali ("Vatan hainleri madeni engellemeye çalışıyor" demişti.) "Sedat Peker'in adamlarına (mafyalılara) silah ruhsatı verdiği gerekçesiyle 5,5 ay hapis cezası aldı." İşte bu yüzden adını bildiğiniz bu eski Uşak

Valisi, bir siyasi partinin milletvekili adaylığına bile kabul edilmedi. (Milliyet, 2007) (...)

- "Eşme'de insanlar siyanürden zehirlendi" diyen bilim insanlarına, yurtseverlere "Burası Muz Cumhuriyeti değil, eline şırınga alan her tıp diplomalı doktor kan alamaz" diyen sayın Valimize sesleniyoruz: Hukuka inanıyorsanız, ülkemiz bir muz cumhuriyeti değilse derhal Danıştay'ın kararını uygulayınız ve derhal Kışladağ Altın Madenini kapatınız. Anayasanın 138. maddesinin gereğini yerine getiriniz. Karar tebliğinden itibaren 30. günü beklemeyiniz. Avukatlarımız Danıştay kararını alır almaz 13.07.2007 tarihinde Uşak valiliğine başvuruyu yaptı ve "Madeni kapatın." dedi. Evet bunun takipçisiyiz.

Ama biz biliyoruz ki, ülkemizde siyasal iktidarlar genellikle hukuku sevmezler. Mahkeme kararlarına karşı hile yollarını ararlar. Bergama'da Danıştay'ın kararına karşı GİZLİ BAKANLAR KURULU kararı aldılar. Ulusötesi şirketler ve onların yerli aşıkları hukukun arkasından dolanmak için her türlü yola başvuracaklar. Bunları takip edeceğiz ve açığa çıkaracağız. Tarihe not düşmeye ve onurluca tavır almaya devam edeceğiz.

Bakacağız Amerikan büyükelçisi -eski elçi Edelman gibi- devreye girecek ve bizim bakanlarımıza ve Valilerimize sömürge memuru muamelesi yapacak mı? Ya da yine TÜBİTAK devreye sokulup emirle bir bilirkişi raporu hazırlanacak mı? Hukuku aşmak için, "Yeni bir Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporu hazırladık ve gerekli önlemleri aldık" diyerek yeniden izin alma ve bizim onu da iptal ettirmek için uğraşacağımız yola gidilecek mi?

Yöneticilerimize sesleniyoruz: Canlıların, suyun, havanın, toprağın vicdanı adına adaletli olun ve lütfen hukuku uygulayın. Bu hukuk yarın size de gerekli olacaktır. (...)

Ve maden 19.08.2007 günü Uşak valiliği tarafından resmen kapatıldı.

Ama maden kapalıyken gizli gizli çalıştığını gördük. Liç alanını genişletiyorlardı. Şenlikte dile getirdiğimiz kuşularımız hiçte yersiz değildi. Güç bela Ulubey ilçesinden bir hakime tespit yaptık.

Güç bela dememin nedeni, tespit için hiç kimse gitmek istemiyordu, parasıyla bilirkişilik yapacak mühendis vb bulunamıyordu Uşak'ta. Isparta'dan üç kişi buldu yargıç ve tespit yapıldı. Gördüğümüz hile şaşırtıcıydı. Çevre Bakanlığı'yla Eldoradogold-Tüprag elele vermiş, hukuka karşı hile yapmışlardı. Tespit sırasında yukarıda sözünü ettiğimiz liç alanının büyütüldüğünü, makiliklerin kesilerek dozerlerle canlı toprağın tıraşlandığını gördük. Avukat arkadaşlarımız, Tüprag yetkililerine yaptıkları çalışmanın ne olduğunu ve neden çalıştıklarını sordular. Aldıkları yanıt çok ilginçti: "Sadece Söğütlü yığın sahası kapatmadan sonra yağacak yağmurun yığın alanındaki toprağı altın arıtma tesisine toprağı sürüklemesi ihtimaline binaen Çevre bakanlığının talimatları gereği bu sahaya membran ve filtre malzemesi serilmiştir. Bu membran'ın altın çıkarma işlemi ile bir ilgisi yoktur sade madeni koruma adına yapılmıştır." dediler. Liç alanını genişletme, maden yasal olarak kapalıyken madende çalışmaya bizim Çevre ve Orman bakanlığımız kılıf bulmuştu. Yapılan iş, kesinlikle erozyonu önleme çalışması değildi. Çevre ve Orman Bakanlığı'mız çokuluslu Eldoradogold şirketiyle "can ciğer kuzu sarması" olmuş bir şekilde, hukukun arkasından dolanıyordular.

Zaten Tüprag şirketi Kamu Halkla ilişkiler Koordinatörü Mehmet Yılmaz da şunları söylüyordu: "Sektörün belki de en önemli sıkıntısı İdare Mahkemeleri. Bir kişinin şikayetiyle 167 milyon dolarlık tesisinizde üretim durdurulabiliyor. Lisedeki not yükseltme davasına bakan mahkeme, bu tür davalara da bakıyor. Konuyu bilmeyen mahkeme heyeti bilirkişi tayin ediyor. Onlar da çoğu zaman konuyu bilmediklerinden çok zor duruma düşebiliyoruz. Yargı hatasından dolayı tazminat ödeyen kimse olmadığı için bu sorun sürüyor. Çözüm ihtisas mahkemelerinin oluşturulmasında." (Dünya, 2007; Mermer Dergisi, 2007).

Maden kapalıydı, biz hilelerini tespit edip teşhir ediyorduk ama bu arada altın fiyatları yükseliyordu. Bir ara tarihinin en yüksek seviyesine (1 ons=1000 dolar) ulaştı. Şirket yeni bir kampanya başlattı. Televizyonlarda hem Tüprag'ın genel müdürü mağduru oynuyor hem de madende çalışan köylülere mağduru oynuyordu. Parayla programlar

yaptırıyordu. Tayfun Talipoğlu gene devredeydi. Altın madenciliğine "Kazdağları" nda karşıydı ama Kışladağ da değil. Madende taşeronluk yapan CHP ilçe başkanı da başrollerdeydi. Danıştay da davamızın esastan görüşülmesi yaklaşmıştı. Bu yüzden kamuoyu oluşturulmaya çalışılıyordu. Ortada bir yürütmeyi durdurma vardı, ne yapıp edip bu aşılmalıydı. Ve Eldoradogold şirketinin yönetim kurulu başkanı olan zatin Başbakanlık yabancı sermaye kurulu danışmanı ve şirket başkanı sıfatıyla Bakan Kürşat Tüzmen'e 7 Kasım 2007 de yazdığı bir mektup açığa çıktı. "Mağdur edildiklerini, Kışladağ altın madeninin açılmasını istediklerini" söylüyor ve aksi halde aba altından "tahkim" sopasını gösteriyordu.

Ve 6.2.2008 günü Danıştay esastan kararını açıkladı. Bu karar da halkın lehineydi.

Yani 6.2.2008 tarihinde Danıştay 6. dairesi, Manisa İdare mahkemesinin bizim aleyhimize olan kararını esastan bozmuş, "yeniden bilirkişi heyeti oluşturulması ve, siyanür liçi yönteminin uyumsuzluk konusu altın madeni tesisinin yer aldığı alanın ve çevresinin topoğrafik, meteorolojik, hidrojeolojik, toprak yapısı vb. unsurlar dikkate alındığında bilimsel, teknik, ekonomik ve çevreye uyum yönünden seçilen en uygun teknik olup olmadığının, bu yöntemle ortaya çıkacak diğer ağır metallerin ve siyanür liç yönteminin çevre ve insan sağlığı, toprak, su, hava, flora ve faunaya olan tüm etkilerinin ÇED raporu ile birlikte bir bütün olarak incelenerek açıklığa kavuşturulması gerektiği..." ne karar vermiştir. Yani Danıştay 6. Dairesi bizim itirazlarımızı haklı bularak bunları söylemiştir. İdari Yargılama Usulü Yasasının 52. maddesi gereğince bu bozma kararı, 9.7.2007 tarihli yürütmeyi durdurma kararı kalkmamıştır, YÜRÜTMİYİ DURDURMA KARARI DEVAM ETMEKTEDİR. Eğer devam etmeyecek olsaydı, Danıştay kendisi kaldırır. Manisa İdare mahkemesi de Danıştay'ın anılan kararını taraflara duyurmuştur. Başkaca bir karar vermemiştir. Özet olarak durum buydu.

Ancak Danıştay'ın Yürütmeyi Durdurma kararını geçersiz saydılar!

Çevre ve Orman Bakanlığı yargı kararına aykırı biçimde kanunsuz emir verdi, Uşak valisi de bu kanunsuz emri uyguladı. Anayasa'nın 137. maddesine göre; "Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz".

Çevre Bakanlığı ve Uşak Valiliği Suç İşledi

Bu uygulama sonucu 7.3.2008 tarihli basında "Danıştay 6. Dairesi, Uşak Kışladağ'da bulunan "Kışladağ Altın Madeni" hakkında verilen "yürütmenin durdurulması" kararını esastan bozdu" şeklinde haberler yaptırıldı. "Kışladağ altın madeninin sahibi Tüprağ Metal Madencilik Şirket Müdürü Mehmet Yılmaz, "Yüce yargının verdiği bu kararın gerektirdiği hukuki süreç devam etmekte olup, yine karara istinaden uygulanması gereken idari süreç de ilgili kamu kurumlarınca başlatılmış ve nihayet Kışladağ Altın Madeni tekrar yurt ekonomisine katma değer sağlamaya başlamıştır" dedi, denilerek kamuoyuna yalan beyanda bulunuldu.

Hasılı, çokuluslu şirketlerin kaynaklarımızı talan etmesi söz konusu olunca, hukuk teferruatır, diyebiliriz.

Bizi çaresiz bırakıyorlar. Ama biz çarelerin tükenmeyeceğini biliyoruz. Diyoruz ki, "Çare ellerimizdedir. Çaresizliği öğrenmeyeceğiz. Çare bizi, çare yaşama sahip çıkmaktır, çare suya, havaya, toprağa ve tohuma sahip çıkmaktır, diyenlerle yan yana olacağız. Oyunlarını bozacağız. Eldorado Gold-Tüprağ'ın çıkarına, kamu yararına aykırı hukuksuzluklara karşı yaşamı savunmayı sürdüreceğiz. Çünkü insanları, yurdumuzu ve yerküreyi seviyoruz. Bu sevgimizi elimizden alamayacaklar!..." Onlar suç işlemeye devam etsinler.

Şirketin "halkla ilişkiler" dalaverelerinin anlamı nedir?

Bütün mesele bizce şudur: Yerli ya da yabancı şirketler kendi en yüksek karlarını düşünürler. Aç gözlüdürler. Onların İsa'sı da Musa'sı da kardır. İnsan, ağaç, su, canlı yaşam, emek, toprak, hava, gelecek saygısı ve kaygısı, onların kazanç hırslarına kurban edilebilir. Bu çok vahşi bir şeydir. Bu vahşeti topluma

"yakışıklı" göstererek yutturmak gerekir. İşte şirketlerin halkla ilişkiler şubeleri bunun için vardır. Tıpkı devletlerin kötü bir uygulamayı kendi halkına karşı "iyi" gösterdiği gibi, şirketlerde yarattıkları vahşeti toplum yararınaymış gibi, zararlı bir faaliyeti zararsızmış gibi gösteriyorlar. Bunun için psikolojik savaşı yürütüyorlar. Talanı yalanla yapıyorlar.

Bunun yanında halka ve halkın ileri gelenlerine rüşvet dağıtıyorlar, bu rüşvetin adına da şirketin "sosyal sorumluluğu" diyorlar. Örneğin köylülere damızlık koyun dağıtmak, okullara bilgisayar vb almak, köyün kanalizasyonunu yapmak devletin görevi değil mi? Sosyal devlet, halktan topladığı vergilerin bir kısmını halkın sağlığı, eğitimi, tarımı, sosyal güvenliği için ayıran ve veren devlet değil miydi? Yeni liberalizm-küreselleşme denen şey, sosyal devletin yerine şirketlerin sosyal sorumluluğunu geçirmeye çalışıyor, hepsi bu. Diğer yandan yerel ya da ulusal hukukun şirketlerin çıkarları adına deregüle (bozulmasını-düzensizliğini) edilmesini istiyor. Bizim köyden böyle görünüyor altıncı şirketin dalavereleri... Esasında dünyada da emperyalist yağma, kaynaklara el koyma el koyanların halkla ilişkiler faaliyeti eşliğinde yapılıyor. Örnek Irak ve Afganistan işgalleri ve yaşanacak olan diğerleri.

İnay Köylüleri Beraat Etti

20-21- 22 Eylül 2005' te Tüprağ şirketinin Kışladağ altın madenine götüreceği su yolunun kendi köylerinden geçmesini istemeyen İnay köylüleri, iş makinelerinin önüne yatmıştı. 1500 civarında kadın ve erkek 'Altın madeni istemediklerini, temiz su, temiz toprak ve temiz hava istediklerini' dile getirerek günlerce tepki gösterileri yapmıştı. İnay köyü merasından su hattı geçmesine onay vermemişlerdi. Meralarının, ilçe merkezinde, mera vasfının ortadan kaldırıldığı kararını sonradan öğreneceklerdi. Su yolu için İzin belgesi gösterilmesini, istemişlerdi. Üç gün iş makinesini çalıştıramayan Tüprağ şirketi, 3. gün Binbaşı S. A.'in komutasındaki Jandarma kuvvetlerinin kendi yurttaşlarına karşı 'kazandığı zafer'le kazmaya devam etmişti. Bu arada 12 köylü gözaltına alınmış, onlarca kadın ve erkek dıpcik, tekme, yumruk darbelerine maruz kalmış ve yerde sürünmüştü.

Bunlar yetmemiş gibi bir de haklarında ceza davası açılmıştı. Çalışma özgürlüğünü bozmak, suç işlemeye tahrik, kamu görevini yaptırılmamak için direnme, mala zarar verme, toplantı gösteri yasasına muhalefet ... suçlamalarıyla 2,5 yıldır yargılanıyorlardı. 34 kişiydiler. Aralarında o gün olay yerinde olmayan kişiler de vardı. Düzmece bir davaydı. Amaç İnanlıların direncini kırmaktı. 22 Nisan 2008 günü davaya bakan Ulubey Asliye Ceza mahkemesi (2005/68 E) tüm sanıkların BERAATİNE karar verdi. Bu karara çok sevindiler. Köyde yeni bir sevinç yaşandı.

Bakanlık yetkililerinin madencileri kollamasına, hileli yollar göstermesine isyan ediyorlar.

İnanlılar yılmadılar. Hala suya, havaya, toprağa ve yurtlarına sahip çıkmaya devam ediyorlar. Haklılıklarının anlaşılacağına çok inanıyorlar. En son olarak Daniştay'ın yürütmeyi durdurma kararını hiçe sayarak, Kışladağ altın madenin açılması emrini veren Çevre Bakanını suçluyorlar. Çevrenin Çevre Bakanı'ndan korunması gerektiğini düşünüyorlar. 23 Nisan 2008 tarihli gazetelerde çıkan ve Madenci şirketlere nasıl 'hile' yapılacağına yolunu gösteren Orman Genel Müdür yardımcılarının ateş püskürüyorlar. Devlet birimlerimizin, hükümetlerimizin uluslararası şirketlerin adeta bir şubesi gibi çalışmasından çok üzüntü duyuyor ve buna isyan ediyorlar.

Ve Yargılanıyorum

Evet, Tüprag şirketi benden de 50 bin Türk Lirası tazminat istiyor. Altıncı şirketin saygınlığını zedelemişim. Fakat ben burada öncelikle yaşam savunucularının bana ve bizim hareketimize sahip çıktıklarını söylemeliyim, onlara sizin aracılığınızla şükranlarımı sunmak isterim. Türkiye'nin birçok yerinden tek tek insanlar sahip çıktılar ve eğer davayı kaybedersem 50 bin lirayı bir saat içinde toplayacaklarını söylediler. Menemen'den bir bayan derhal emekli olacağını ve emekli ikramiyesini verebileceğini söyledi. Böyle bir dayanışma duygusu az bir şey midir? Sonra Ege Çevre ve Kültür Platformu, Elele Hareketi, Beyaz Adımlar, Marmara Çevre Platformu, Çanakkale Çevre Platformu, Ekoloji Kolektifi gibi çevre örgütleri doğrudan desteklerini

açıkladılar ve 25.9.2008 tarihli ilk duruşmada bizzat bizim yanımızda yer aldılar. Türk Mimar Mühendis Odaları Birliği'ne bağlı bazı odalar da yanımızdaydı.

Şimdi gelelim açılan davaya karşı ne dediğime. Uzunca bir yanıt verdim Tüprag'a ve onu da mahkemeye sunduk. İşte o yanıtın bir bölüm aktararak tutumumu ve bazı sorulara cevabımı da anlatmış olayım.

Sahibi Eldoradogold Olan Tüprag'a Yanıtımdır

*"Ne azgın canavarlar üstüne yürümüşüz
Bir demet çiçek için;
Neyimiz var neyimiz yok vermişiz
Bir narin dilek için;
Yıllarını taş duvarlara oymuşuz ömrümüzün
Bir hırçın yürek için;
Şimdi çevremizde yosunlaşmış sessizlik, yabancı
gittiğimiz her şehrin, çiğdemsiz, kükremesiz;
Kimsecikler sezmiyor boynumuzda didişen
örümceğin zehrini;
Ziyarı yok, nasıl olsa nabzımızda duruların
yaşamın iksiri..."* Nihat BEHRAM

Bir zarf uzattı elime postacı sessizce.

Gördüm ki Tüprag şirketi benden 50 bin TL para istiyormuş!

Anlaşılan o ki, bu altıncı şirket benim ve benim şahsımda İnay köylülerini cezalandırılarak susmamızı istiyor!

Kışladağ'da 600 hektar alanı delik deşik edip 240 milyon ton kayayı işleyen, 15 yılda 70.000 ton siyanür zehri kullanan, binlerce ağacımızı kesen, parasını verip Ovacık köyünü tarihten silen, 270 ton altının yalnızca 98 tonunu alıp geriye kalanını bir daha kazanılamaz hale getiren, bize 110 milyon ton pasa ve 130 milyon ton öğütülüp siyanürle işlem görmüş atık bırakan TÜPRAG; 17 yıl boyunca (zaten kıt olan suyumuzun) 30 milyon tona yakın yer altı suyumuzu tüketen TÜPRAG; yaban domuzlarımızı yerinden yurdundan süren; binlerce insanımızı "şu anda zehirleniyor muyuz?" ENDİŞESİYLE yaşatan TÜPRAG; Kışladağ'da altının 1 onsunu 129 USD'na mal edip 650-750 USD'na (şimdi 1000 doları geçti, Aralık

2009) asıl sahibi Eldoradogold'a satan TÜPRAG; bizi yönetenlerin her türlü teşviki sayesinde kullandığı elektiriğin ve suyun yüzde 50'sini, SSK primlerinin yüzde 80'ini Türkiye halkına ödeten TÜPRAG; bizim memlekete devlet hakkı denen yüzde 2'lik (%2) miktarı altın minerali üstünden değil, kendi beyanına göre ve ocak başı rafine edilmemiş ederi üzerinden yapan ve yok denecek kadar vergi ödeyen TÜPRAG; kendilerine köylüler, Eşmeliler, Ulubeyliler, Uşaklılar muhalefet etmesin diye "sosyal sorumluluk" adıyla damızlık koyun dağıtan, bir kaç köye kanalizasyon yapan, sponsorluk vb yapan ve bunun rüşvet olmadığını söyleyen TÜPRAG; sözüm ona çevre derneği kurdurup bu derneğin başkanını denetlemeci yapan ve üyelerini de işe alan TÜPRAG; Söğütlü köylülerinin kendi köylerine ait mera davalarından vazgeçmeleri karşılığında 125.000 TL ve 13 kişiyi işe alma sözü verip bunu da Ulubey Kaymakamının koordinatörlüğünde protokola bağlayan TÜPRAG; dünyadaki siyanürlü altın işletmelerinin yol açtığı trajik kazaları yok sayan; yaşamı savunanlara kulp takan ve işletmesinde kullandığı siyanürü en büyük siyanürcü ALMAN DEGUSSA'dan alan TÜPRAG; açık ocaktan çıkardığı cevheri siyanür çözeltisiyle yıkadığı için, çözeltinin havayla teması nedeniyle hidrojen siyanüre dönüşen ve bunun da yaklaşık yüzde 30'unun atmosfere karıştığı bilimsel bir gerçek olan; Danıştay 6. dairesinin 09.07.2007 tarihinde verdiği kapı gibi YÜRÜTMEYİ DURDURMA kararıyla kapatılan ama hukukun arkasından dolanılarak yeniden Kışladağ'ı açan TÜPRAG; şimdi manevi saygınlığına halel getiren AÇIKLAMALAR yaptığını söylüyor ve benim cezalandırılmamı istiyor!

Ne demişim?

"İnay'da kuzular meleyemedi ölüyor!" demişim. Bunun nedenini sormuşum! Köylülerin endişelerini ve kuşkularını dile getirmişim! Yazıktır, günahdır ve ayıptır bu sakat doğumların ve 500'ü aşan kuzu ölümlerinin nedenini bulun ve açıklayın, demişim!

Dedim. Şimdi de diyorum: İnay'daki kuzu ölümlerinin, tilki ölümlerinin; ağzı olmayan, gözü olmayan, hilkat garibesi gibi doğan kuzuların; dört tane ayağı olan civcivin nedenini bulun ey yetkililer!

Bunların Kışladağ Altın Madeninden kaynaklanmadığını kanıtlayın! Ve kurtarın insanımızı "Çocuklarımız Da Sakat Doğacak mı?" endişesinden!

Kışladağ'da Tüprag değil (şirket nasıl acı çeker?), Kışladağ'da ağaçlar, böcekler, domuzlar, börtü böcek, ekip biçtiğimiz toprak, içtiğimiz ve yunup yıkadığımız su, nefeslediğimiz hava Acı Çekiyor!

Kışladağ civarında insanlar elem içinde! "Ya ilerde çocuklarımız da bu kuzular gibi gözsüz, ağsız, ayaksız, karnı dışarıda doğarsa biz ne yaparız!" diyen İnay köylülerinin feryadı ve endişesi az bir şey midir? Bu endişeyi duyup dile getiren insanı duymak ve endişeyi gidermek kimin görevi?

Saygınlığına Asıl halel gelen Kışladağ ve civarındır! Saygınlığı asıl yıpranan Türkiye'dir! Çünkü Kışladağ Türkiye'dir. Tıpkı Bergama Ovacık, Artvin Kafkasör, Kazdağları ve yöresi, Turgutlu Çaldağı, Kozak yaylası ve Munzur vadisi gibi.

Şimdi "efendiler" diyor ki, "Vay sen bizim şirketin saygınlığını ayaklar altına alıyorsun."

Hayır!

Kışladağ'da canlı yaşamın saygınlığının ayaklar altına alınmasına karşı ses çıkarıyorum-çıkarıyoruz! İnsan olmanın tepkisini veriyoruz! Kadınların, çocukların, çiçeklerin, böceklerin, ağaçların, suyun, tohumun ve toprağın ve bilcümle canlı yaşamın VİCDANI olmaya çalışıyoruz! Ve buna devam edeceğiz. Bu suç olsa bile bu suçu işlemeye devam edeceğiz! Hırçın yüreklerimiz, "bir demet çiçek için", "bir narin dilek için" ses verecek. Çünkü İnaylı Galip Çoban; "42 yıldır hayvancılığım alt çenesi olmayan kuzum ilk defa doğuyor!" diyor. 80 yaşındaki İbrahim Uysal; "60 sene çobanlık yaptım böyle felaket görmedim," diyor! "32 senedir koyun güderim, böyle acı çekmedim," diyor İbrahim Öztemel. Bu insanların feryatlarını kim duyacak? Bu çekilen acının ve endişenin parasal karşılığı var mı?

Bu insanlar sakat doğumların ve ölümlerin Kışladağ altın madeninden kaynaklanabileceği kuşkusunu taşıyorlar. Haksızlar mı? Ben de bu durumu açık dile getiriyorum, suç mu işlemiş oluyorum?

Hayır! İnaylılar kuşkularında haksız değil! Ben de bunu onlarla birlikte dile getirdiğim için suçlu değilim!

Çünkü 2006 yılı Haziran sonunda Eşme'de 1400 ila 2000 kişi arasında insan baş dönmesi, nefes alma zorluğu, kusma isteği vb nedenlerle hastanelere koştular! Bu durumun kimyasal zehirlenme belirtisi olduğunu söyleyen hekimlerin önerisi üzerine araştırdık. Devlet yetkilileri insanların kanında siyanür-siyanat analizi yapmadı. 72 saat sonra İzmir'den gelen heyet gönüllü insanlardan kan aldı, anket yaptı. Ama yetkililerimiz bu kanlara "el koydu." Bari kendileri siyanür analizi yapsalardı, yapmadılar. Kanda arsenik baktılar. Oysa bakılması gereken o anda ağır metal değil, siyanürdü. Ve Ege bölgesinde siyanür bakacak akredite olmuş bir laboratuvar da yoktu!

Sonra gönüllü insanlar yeniden kan verdiler. 9 tane insanın kanında olması gereken LİMİT DEĞERLERİN ÇOK ÜSTÜNDE (18 ila 40 kat) SİYANÜR ÇIKTI. Bu gerçek resmi yetkililerin günü kurtaran açıklamalarıyla örtülmek istendi. AMA GERÇEĞİN ÜSTÜNÜ NE ZAMANA KADAR ÖRTECEKSİNİZ ? NİTEKİM ÖRTEMEDİLER! Bu gerçek ortada duruyorken insanlar niçin kuşkulansın?

Kuşkulandırmakta son derece haklılar.

Çünkü hukukun belge istediğini bildikleri için 30 Temmuz 2007 tarihinde yaşadıkları zehirlenmeyi tutanak haline getirdiler ve altına imza attılar (Ek 1). Tutanak tutan köylüler olmayı öğrenen İnaylılar bu belgeyi Uşak valiliğine de mahkemelere de sundular. O gün yağmurlu ve madenden doğru rüzgar esen bir gündü ve "acı badem kokusu", "yanık kablo kokusu" vb gibi ifade ettikleri kokular sonrasında aynen Eşmelilerin yaşadığı hastalık belirtilerini yaşadılar. Ama kolları kısa ve olanakları kısıtlı olduğu için ve kendilerine inanan duyarlı yetkililer bulamadıkları için kan analizi yaptıramadılar.

Ve zehirlendiklerini söyledikleri günün, günlerin üzerine beş - beşbuçuk ay saydılar: Tam da kuzuların hamilelik sürecine denk geliyordu sakat ve ölü doğumlar! Kuzu hasatları yüzde 80 ölçüde telef olmuştu. Canları gene yanmıştı. Canı yanan insan feryat etmez mi? Elem içinde kıvranan insandan kim

susmasını bekleyebilir? Ancak "yürekerinin kulakları sağır" olanlar böyle bir beklenti içinde olabilir! Ve bir de kar hırsı uğruna yanıp tutuşanlar! Yaşadığımız tam da budur: "Bizim karlarımıza kar katmamıza engel oluyorsunuz" demek isteniyor! "Canınız da acıya susun, kuzularınız-tilkileriniz de ölse ses çıkartmayacaksınız, çünkü yetkililer bizden yana" denerek bize gözdağı verilmek isteniyor!

Bizim yetkililer nezdinde sizin "çok itibarlı olduğunuzu" biliyoruz! Çünkü tüm idare -yukardan aşağıya kadar- sizden yana!

Fakat bu bizi hiç ilgilendirmiyor! Çünkü canımız yanıyor! Çünkü vicdanımız kanıyor! Çünkü geçim araçlarımız ölüyor! Çünkü yaşamımız hakkında endişeliyiz! 50 bin değil 50 milyon da istesenez, üstümüze ordular da sürseniz, Irak'taki gibi Başkan Bush üzerimize bomba da yağdırsa; bağıırıp çağırılmaya, feryat etmeye, sesimizi tüm dünyaya duyurmaya devam edeceğiz!

"Bizim yetkililer nezdinde çok muteber olduğunuzu" biliyoruz! Bunu her gün görüyor ve yaşıyoruz. Ama bu durum bizi hiç ilgilendirmiyor. Borç batağına batmış bir ülkenin, borçlarını yeni borçlar bularak ödeme şaşkınlığının yeraltı zenginliklerimizin talanı karşılığında olduğunu biliyoruz. Soğuk savaş sonrası kapitalist sistemin iş bölümü sonucunda bütün kirletici faaliyetlerin bizim gibi ülkelere düştüğünü de biliyoruz. Var olan hukukun deregüle edilmesinin yeni liberalizmin gereği olduğunu da biliyoruz! Siyanür liçi bulunmadan önce Kışladağ gibi düşük tenörlü madenlerin madenden sayılmadığını da biliyoruz. Başka şeyler de biliyoruz ve bunları yazıyoruz. Canımızın nasıl yandığını ve nasıl feryat ettirildiğimizi yazıyoruz. Yarınlarda sizin çocuklarınız da okuyacak.

Fakat bildiğimiz başka bir şey daha var: Yalnız değiliz! Bizim gibi düşünen, çevre denen şeyin insanın yurdu olduğunu bilen, doğanın tüketilmemesi gerektiğine inanan birçok vicdan ve izan sahibi bilim insanı, hukuk insanı yandaşımız var! Su, toprak, hava, çiçek böcek, kurt kuzu, çocuklar ve kadınlar ve bilcümle mahlukat bizimle beraber!

Ve koskoca Danıştay 6.dairesinin yürütmeyi durdurma kararı var. Danıştay size dedi ki; "Telafisi

olanaksız zararlar doğacaktır, derhal madeni kapatın, yeni bilim insanı bilirkişiler bulun, bunlar yeni rapor hazırlasın ve yerel idare mahkemesi bu rapora göre karar versin." Evet aynen böyle dedi. Siz ne yaptınız?

Hukukun arkasından dolanarak Kışladağı yeniden açtınız. İnsanları yeniden endişeye sevk ettiniz. Bizim idareciler nezdinde, sizin çok itibarlı olduğunuz buradan belli. Şu anda hukuka rağmen, yasalara rağmen çalıştırıyorsunuz madeni. Meşru da değilsiniz, yasal da değilsiniz bizim gözümüzde! Bu nedenle biz sizi ve Çevre Bakanlığı yetkililerini suçladık, suçluyoruz! (...)

Direniş Birçok İnsana "Kazanç Kapısı" Açtı

Uşak'ta 10'a yakın yerel gazete, birkaç tane internet gazetesi oluştu. Maden şirketinin haberini yapma karşılığında, madene karşı yapılan eylemlerin haberini yapmama karşılığında para alarak geçinen yeni bir sektör oluştu. Tabii 2 adet yerel televizyon de buna dahildir. Ayrıca sonradan madene gerekli olan özel mülk toprak parçası veya köylere ait meralar, bizim tepkilerimizden sonra "çok büyük paralar" karşılığında satılır oldu.

Artık Altın Madenlerinde "Turuncu Sendikalar" Var

İlkler hep Bergama'da yaşandı. Bergama köylülerinin direnişini altın madenciliğine karşı mücadele eserinin önsözü gibidir. Toplumsal destek elde etmek için maden şirketi, Bergama Ovacık madenine Türkiye Maden İş sendikasını sokmuştu. Bu sendika madenci şirketin yanında davalara müdahil oldu, çevre gününde patronlarıyla beraber köylülere ve çevrecilere saldırdı, Dikili'de panel bastı ve bilim insanlarına saldırdı.

Aynı sendikayı bu kez Tüprağ, Kışladağ altın madenine en başta soktu. İzmir Hilton da toplu sözleşme yaptılar. İşçilerin hakları ve sağlıklı koşullarda çalışması diye bir derdi yok sendikanın. O "turuncu" görevine devam ediyor. Yine Tüprağ'ın yanında davaya müdahil oldular. Maden kapanmasın diye imza topluyorlar vb.

İnay Vicdan Hareketi Pratiğinden Öneriler

Kışladağ civarındaki köyler küresel kapitalizmin mağdurudur. O köylerin yaşamı tehlike ve tehdit altındadır. Şimdi mağdurlar kendi yaşamlarına sahip çıkıyor.

Türkiye'nin 155.000 kilometre kare toprağı maden şirketleri tarafından alt üst edilmesi planlandığına göre küresel kapitalizm tarafından mağdur edilecek milyonlarca insan olacaktır. Bu insanların yaşamlarına sahip çıkmasıyla ciddi bir muhalefet dinamiğı oluşacaktır. Bergama'dan Kışladağ'a, Kaz dağlarından Gümüşhane'ye, Artvin'den Efemçukuru'na, Istıranca'ya kadar... Bu nedenle;

- Çevre denen sorun bir yurt/YERKÜRE sorunudur. Yurda, yaşama, yer küreye ve onun talanına sahip çıkma sorunudur. Sorunu böyle ortaya koymalıyız. Anti-emperyalist, anti kapitalist bir bakışla yerel düzeyde özgün tepkiler örgütlenmelidir.

- Mağdur olan her yerleşim biriminde ilgili komiteler - heyetler oluşturulması çağrısı yapmalıyız. Diğer bölgelerle tecrübe aktarım mekanizmaları oluşturulmalıdır.

- İmza toplamalar, paneller, basın açıklamaları, açık oturumlar, dilekçe yazmalar, dava açmalar vb her etkinlik mutlaka "gürültü" vesilesi yapılarak basında haber yapılması sağlanmalıdır.

- Gazete haberleri, yazılar, makaleler biriktirilerek iç eğitim malzemesi yapılmalıdır.

- Köylülerin topraklarını satmaması önerilmelidir. Bu ciddi bir engel oluşturuyor.

- İnsanların tutanak tutmayı, fotoğraf ve video çekmeyi ve belge oluşturmayı öğrenmesi önerilmelidir. (Arşiv oluşturma)

- Kitleler adaletli, vefalı, kişisel ikbal hesapları olmayan, hoyrat olmayan, sevgisiz olmayan, tartıştıran, dinleyen, empati yapan insanlarla beraber olmayı yeğliyorlar. Ama sorunun esas sahiplerinin kendileri olduğu fikri pratik işler içinde duyumsatılmazsa-yaşatılmazsa, belli kişiler işleri vekaleten yapıyor durumuna düşüyorlar ve işler beş - on kişinin üstüne kalıyor.

- Altın madenciliğinin mahsurları konusunda insanlara ne söylüyorsak, kaymakama, valiye, jandarmaya da aynısını söylemek meşruluk sağlamaya hizmet ediyor.

Kaynaklar

Hürriyet Ege, (1999). 13 Kasım

EK 1

TUTANAKTIR

Biz aşağıda imzası bulunan İnay köylüleri, 30.07.2007 gecesi yaşadığımız korku ve endişe dolu saatlerimizi bir tutanakla tespit ediyoruz. Bu tutanakla yaşadıklarımızı belki işe yarar diye belgelemeye karar verdik.

TARİH: 30.07.2007

YER : İNAY KÖYÜ -ULUBEY/ UŞAK

KONU: ZEHİRLENME

O gün hava bulutlu ve rüzgarlıydı. Rüzgar kuzey-batıdan güney-doğu yönüne esiyordu. Biz bu rüzgara Karayel deriz. Önce her zamankinden farklı büyük bir patlama duyduk, bu sırada saat 18.00 civarıydı. Yoğun bir toz ve duman dikildi gökyüzüne.

Patlamadan yaklaşık olarak 2 saat sonra yoğun bir koku almaya başladık. Birbirimizle konuştuk herkes bu kokuyu alıyordu: "Kükürt kokusu gibi" dedi bir arkadaş, bir arkadaşımız "Ot ilacı kokusu gibi" dedi, "Acı badem kokusu gibi" diyen oldu, başka bir arkadaşımız da "Yanık kablo kokusu gibi" dedi. Tedirgin olduk, korktuk. Çünkü aklımıza 2006 yılının Haziran ayı sonunda Eşme'de 1800 kişinin maruz kaldığı ve laboratuvar tahliliyle de kanıtlanan HİDROJEN SİYANÜR zehirlenmesi aklımıza geldi. Ne yapacağımızı şaşırдық. Gece ilerliyordu. Muhtar köyde yoktu. İlçe kaymakamına ve Uşak Valisi'ne gece olduğu için ulaşamazdık. İzmir'den tanıdıklarımıza telefon ettik. Sonra köyümüzden Ramazan Aşkın ve köy bekçimiz Ali Yurdakan Ulubey jandarmasına telefon ederek, olayı anlattı ve köylülerin tedirginliğini bildirdi. Bir süre sonra Jandarma'dan Astsubay Şaban, köy bekçimiz Ali Yurdakan'a yanıt verdi: "Biz Kışladağ altın madenine telefonla sorduk, madenden herhangi bir anormallik olmadığını söylediler." Diyor. Elbette bu bizi yatıştırmadı. Eşme'deki zehirlenmeyi de kabul etmedi maden şirketi ama insanların kanından normalin 30-40 katı siyanür çıktı. Biz yetkililerin bu durumu çok ciddiye almasını, olayın üstüne gitmesini, köyden rahatsızlanan insanların kan analizlerini yaptırılmalarını bekliyorduk. Valimizden ya da kaymakamımızdan daha ikna edici bir açıklama bekliyorduk. Maalesef alamadık.

Evlerinin dışında olan, tarlalarda koyun otlatan insanlarımızın yakınması ortaklı: "Geniz yanması, nefes almakta zorluk, kusma hali, boğulacak gibi olma, uyuyamama, iç sıkıntısı."

Ertesi gün köyün kahvesinde toplanan insanların tamamı aynı şekilde yakınıyordu. Sonra öğrendik ki Almanya'dan izinli gelen köylümüz Selim Güzeldağ, Sabahat Güzeldağ ve çobanlardan Mustafa Aydoğdu, Arif Kılavuz vd. en yoğun sıkıntı geçirenlerdi. Hiçbir yetkilimiz derdimizi sormadı, bizi ciddiye almadı, kanlarımızda siyanür analizi yapma girişiminde bulunulabilirdi ama bulunmadı hiçbir yetkilimiz. Ülkemizde sahipsiz gibiyiz. KORKUYORUZ, ENDİŞELİYİZ, KIŞLADAĞ ALTIN MADENİNDEKİ PATLAMALAR SONRASINDA TOZLARDAN ve MADENDE KULLANILAN SİYANÜRDEN PARÇA PARÇA ZEHİRLENDİĞİMİZİ DÜŞÜNÜYORUZ.

Bizi duyacak, kaygılarımızı giderecek yetkililer arıyoruz. Köyümüzde ve maden civarındaki köylerde iki ayda bir kan analizi, hava analizi ve su analizi yapılmasını istiyoruz. 02.08.2007

Radikal, (1999) 11Aralık

Milliyet, (2007). 18 Mayıs

Dünya, (2007). 18 Eylül

Mermer Dergisi, (2007). 18 Eylül

Behram,N. (1982). Savrulmuş Bir Ömrün Günlerinden, Yeni Türkü Şiir Yay, İstanbul, 1982, s.11